

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

250672

**การส่งเสริมวิถีประชาธิปไตยโดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือ
สำหรับนักเรียนชาติพันธุ์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนบ้านขอบด้ง จังหวัดเชียงใหม่**

เกรียงไกร กันตีมูล

**ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา**

**บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
พฤษภาคม 2555**

การส่งเสริมวิถีประชาธิปไตยโดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือ
สำหรับนักเรียนชาติพันธุ์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนบ้านขอบดิ่ง จังหวัดเชียงใหม่

เกรียงไกร กันตีมูล

การค้นคว้าแบบอิสระนี้เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา

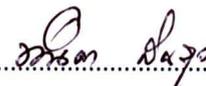
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
พฤษภาคม 2555

การส่งเสริมวิถีประชาธิปไตยโดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือ
สำหรับนักเรียนชาติพันธุ์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนบ้านขอบด้ง จังหวัดเชียงใหม่

เกรียงไกร กันตีมูล

การค้นคว้าแบบอิสระนี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

.....ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์พนิดา สีนสุวรรณ

.....กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.นงเยาว์ เนาวรัตน์

.....กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.ชรินทร์ มั่งคั่ง

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

.....
รองศาสตราจารย์ ดร.นงเยาว์ เนาวรัตน์

24 พฤษภาคม 2555

© ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ ดร.นงเยาว์ เนาวรัตน์ ประธานกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ และรองศาสตราจารย์ พนิดา สีนสุวรรณ รองศาสตราจารย์ ดร.ชรินทร์ มั่งคั่ง กรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ ที่ให้คำปรึกษา แนะนำและตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ และให้กำลังใจมาโดยตลอด

ขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ และคณาจารย์สาขาวิชาอื่นทุกท่านที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัยตลอดเวลาของการศึกษา ขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านขอบด้ง อาจารย์ จิราพร พูลศรี และคณะครูที่ได้กรุณาสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการดำเนินการค้นคว้าแบบอิสระในครั้งนี้ โดยเฉพาะ คุณครูเรียม สิงห์ทร ที่ได้ช่วยเหลือทุก ๆ ด้านในการทำงานรวมทั้งด้านข้อมูล และ อาจารย์บุญเลิศ แก้วคำเชื้อ ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่เขต 3 ที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและคำแนะนำที่ดี

ขอขอบคุณ นางสาววิลาวัลย์ บุญชุ่ม ที่คอยช่วยเหลือดูแลในด้านต่าง ๆ รวมทั้งกำลังใจตลอดมาและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนและการค้นคว้าแบบอิสระนี้ พร้อมทั้งนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (ปีการศึกษา 2554) โรงเรียนบ้านขอบด้ง ที่ให้ความร่วมมือในการค้นคว้าแบบอิสระนี้เป็นอย่างดี ส่งผลให้การค้นคว้าแบบอิสระบรรลุตามวัตถุประสงค์

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณ สมาชิกในครอบครัวกันตีมูล ซึ่งคอยดูแล ห่วงใยและให้กำลังใจเพื่อต่อสู้กับปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ มาโดยตลอด สำหรับคุณค่าและคุณประโยชน์ของงานค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้ ขอบอบให้แก่ผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้กล่าวมา ซึ่งทำให้การค้นคว้าแบบอิสระครั้งนี้สำเร็จและลุล่วงไปด้วยดี

เกรียงไกร กันตีมูล

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ	การส่งเสริมวิถีประชาธิปไตยโดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือสำหรับนักเรียนชาติพันธุ์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านขอบด้ง จังหวัดเชียงใหม่
ผู้เขียน	นายเกรียงไกร กันตีมูล
ปริญญา	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การสอนสังคมศึกษา)
อาจารย์ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ	รองศาสตราจารย์ ดร.นงเยาว์ เนาวรัตน์

บทคัดย่อ

250672

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงปฏิบัติการมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการส่งเสริมวิถีประชาธิปไตยโดยใช้กระบวนการแบบร่วมมือสำหรับนักเรียนชาติพันธุ์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านขอบด้ง จังหวัดเชียงใหม่ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านขอบด้ง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 1 ห้อง รวมทั้งสิ้น 36 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วยแผนการเรียนรู้ทางสังคม 1 แผน มี 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมสร้างเมืองฝายชะลอน้ำของชุมชนนอแล กิจกรรมอาสาพัฒนาชุมชน และกิจกรรมต่อต้านยาเสพติด ทำให้นักเรียนได้รู้จักวิถีชีวิตของชุมชน ได้เรียนรู้วิถีประชาธิปไตยที่สอดคล้องอยู่ในกิจกรรมทั้ง 3 กิจกรรมและสามารถนำไปใช้ได้ในการดำเนินชีวิตตามแบบวิถีประชาธิปไตยของชุมชน ทั้งด้านการระดมความคิดเห็น ด้านสามัคคีธรรมและด้านปัญญาธรรม เครื่องมืออีกประเภทหนึ่ง คือ แบบสำรวจการส่งเสริมวิถีประชาธิปไตยโดยการที่ใช้กระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือแล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ดังนี้

1. การส่งเสริมวิถีประชาธิปไตยโดยใช้กระบวนการแบบร่วมมือสำหรับนักเรียนด้านการระดมความคิดเห็น พบว่า พฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติมากที่สุดคือ การปฏิบัติตามมติของกลุ่มทำงาน พุดกับครูด้วยวาจาสุภาพ ปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียน เอาใจใส่การเรียนและกิจกรรมงานกลุ่ม ไม่ลักขโมยของผู้อื่น ปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของชุมชน

2. การส่งเสริมวิถีประชาธิปไตยโดยใช้กระบวนการแบบร่วมมือสำหรับนักเรียน
ด้านสามัคคีธรรม พบว่า พฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติมากที่สุดคือ สละเวลา ว่างจับหรืออุทิศตน
ในการทำงานเพื่อส่วนรวม มีความกระตือรือร้นในการทำงานกลุ่มทุกขั้นตอนจนสำเร็จ
ปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่มเมื่อแบ่งงานกลุ่มทำงาน มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและ
ช่วยวางแผนในการทำงานกลุ่ม มีน้ำใจเอื้อเฟื้อต่อเพื่อนๆ

3. การส่งเสริมวิถีประชาธิปไตยโดยใช้กระบวนการแบบร่วมมือสำหรับนักเรียน
ด้านปัญญารธรรม พบว่า พฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติมากที่สุดคือยอมรับข้อผิดพลาดของตน
กลุ่มและร่วมกันพิจารณาปรับปรุงแก้ไข ใช้เหตุผลในการเลือกกระทำในสิ่งต่างๆ ยอมรับ
คำวิพากษ์วิจารณ์เมื่อมีการประเมินผลการทำงาน ใช้เหตุผลเมื่อต้องวิจารณ์หรือประเมินผู้อื่น
ใช้เหตุผลเมื่อต้องอธิบายหรือตอบคำถาม ใช้เหตุผลเมื่อต้องพิจารณาตัดสินใจปฏิบัติตามมติ
ของเสียงส่วนมากด้วยความเต็มใจ

Independent Study Title	Promoting Democracy Way by Using Cooperative Learning for Prathom Suksa 6 Ethnic Students at Baan Khob Dong School, Chiang Mai Province
Author	Mr. Kriangkrai Kanteemoon
Degree	Master of Education (Teaching Social Studies)
Independent Study Advisor	Assoc. Prof. Dr. Nongyao Naowarat

ABSTRACT

250672

This study is an operation study. The purpose was to study the democratic way by using cooperative learning for Prathom Suksa 6 Ethnic Students at Baan Khob Dong School, Phang District, Chiang Mai Province. The population was one classroom of PrathomSuksa 6 Students, comprising 36 students.

The study instrument consisted of one social lesson plan. There are 3 activities : Irrigation ditch building activity of Nor Lae community, Community development volunteer activity, Against drug activity, and the other instrument was the survey research of promoting democratic way by using cooperative learning. The students learned about community way of life and democratic way that intervene in these 3 activities and can be able to apply in their life following democratic way of community in all of 3 ways : reverence, unity and wisdom. The data collected were analyzed by using percentage, mean and standard deviation.

The result of this study were as follows :

1. Promoting democratic way by using cooperative learning in reverence way found that the most behaviors of students was to follow the agreement of group, follow the rule of class, speak in polite words to the teachers, focus on studying and group

activities, not to steal belongings of the others, and follow the righteous custom of community.

2. Promoting democratic way by using cooperative learning in unity way found that the most behaviors of students was to dedicate time, belongings or sacrifice themselves for the public, have enthusiasm in group working for every steps until they are finished, follow the agreement of group, giving the opinions and helping to plan works, and be generous to their friends.

3. Promoting democratic way by using cooperative learning in wisdom way found that the most behaviors of students was to submit the mistakes of their owns and their groups and develop them together, be reasonable for choosing to do things, submit critics of the others in assessment, use reasons in criticizing the others, use reasons to criticize or evaluate the others or describe or answer questions, and willingly follow the agreement of the public.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญ	๗
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	9
ขอบเขตของการศึกษา	10
นิยามศัพท์เฉพาะ	10
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา	10
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
แนวคิดเกี่ยวกับประชาธิปไตย	11
วิถีชีวิตประชาธิปไตย	33
พื้นที่ทำการศึกษา	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	37
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการศึกษา	42
ประชากรที่ใช้ในการศึกษา	42
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	42
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	43
การเก็บรวบรวมข้อมูล	44
การวิเคราะห์ข้อมูล	44
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	
โรงเรียนบ้านขอบดิ่ง ตำบลม่อนปิ่น อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่	47
ตอนที่ 2 กิจกรรมทางสังคม 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมสร้างเหมืองฝาย	
ชะลอน้ำของชุมชนนอแล กิจกรรมอาสาพัฒนาชุมชน กิจกรรมต่อต้าน	
ยาเสพติดในชุมชน	47

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 3 การส่งเสริมวิถีประชาธิปไตยโดยใช้กระบวนการ แบบร่วมมือสำหรับนักเรียนชาติพันธุ์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านขอบด้ง ตำบลม่อนปิ่น อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่	49
ตอนที่ 4 แบบสังเกตพฤติกรรมการส่งเสริมวิถีประชาธิปไตยโดยใช้ กระบวนการแบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชาติพันธุ์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านขอบด้ง ตำบลม่อนปิ่น อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่	50
บทที่ 5 สรุปลผลการศึกษา อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ	53
สรุปลผลการศึกษา	53
อภิปรายผล	56
ข้อเสนอแนะ	61
บรรณานุกรม	62
ภาคผนวก	64
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	65
ภาคผนวก ข ประวัติโรงเรียนบ้านขอบด้ง	67
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิ	70
ภาคผนวก ง แผนการเรียนรู้ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและ การดำเนินชีวิตในสังคมโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านขอบด้ง ตำบลม่อนปิ่น อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่	74
ภาคผนวก จ แบบสำรวจเพื่อการค้นคว้าอิสระ	80
ภาคผนวก ฉ สรุปลการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมของชุมชน	88
ประวัติผู้เขียน	92